ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 15.6.2026 г.
COM(2026) 279 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И СМЕТНАТА ПАЛАТА

Годишен доклад до органа по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета относно вътрешните одити, извършени през 2025 г.

{SWD(2026) 149 final}

Съдържание

ЦЕЛ И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ НА ДОКЛАДА **2**

СЛУЖБАТА ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ **2**

ПРЕГЛЕД НА ОДИТНАТА ДЕЙНОСТ **5**

ОБЩИ РЕЗУЛТАТИ ВЪЗ ОСНОВА НА ОДИТИТЕ, ИЗВЪРШЕНИ ПРЕЗ 2025 Г. **8**

Общи резултати относно изпълнението 8

Общо заключение относно финансовото управление от страна на Комисията 12

ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ ОТ ОДИТИРАНИТЕ СУБЕКТИ **14**

КОНСУЛТАЦИЯ С ОРГАНА НА КОМИСИЯТА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ФИНАНСОВИ НЕРЕДНОСТИ **16**

Цел и приложно поле на доклада

С настоящия доклад се информират Европейският парламент и Съветът относно **вътрешните одити, извършени през 2025 г. от Службата за вътрешен одит на Европейската комисия в 51 организационни субекта: генерални дирекции, служби, ведомства на ЕС и изпълнителни агенции** ([1]). Той допринася за процедурата по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета и включва: а) обобщение на броя и вида на извършените вътрешни одити; б) обобщение на отправените основни препоръки; и в) действията, предприети по тези препоръки. В съответствие с член 118, параграф 8 и член 253 от Финансовия регламент ([2]) Комисията изпраща доклада на Европейския парламент и на Съвета. Той се основава на доклада, изготвен от вътрешния одитор на Комисията в съответствие с член 118, параграф 4 от Финансовия регламент, относно извършените от Службата за вътрешен одит одити и изготвените от нея доклади по други ангажименти през 2025 г. ([3]).

Освен това в съответствие с изискванията на член 118, параграф 5 от Финансовия регламент докладът е насочен към цялостното спазване на принципите на добро финансово управление и ориентирано към резултатите изпълнение, като са представени общите резултати от изпълнението и общо заключение относно финансовото управление (точка 4) ([4]), и се подчертават всички системни проблеми, установени от органа на Комисията за разглеждане на финансови нередности (точка 5).

Службата за вътрешен одит

Службата за вътрешен одит е независима служба в рамките на Комисията и се ръководи от вътрешния одитор на Комисията.

В рамките на мандата си, произтичащ от Финансовия регламент, вътрешният одитор предоставя съвети на Комисията относно управлението на рисковете, като оценява:

- пригодността и ефективността на системите за вътрешно управление;
- изпълнението на отделите при прилагането на политики, програми и действия;
- ефикасността и ефективността на системите за контрол и одит, приложими за всички операции по изпълнението на бюджета.

Мисията на Службата за вътрешен одит е да укрепи способността на Комисията да създава, защитава и поддържа обществена стойност — като модерна, отчетна и ориентирана към резултатите институция — чрез предоставяне на независими, основани на риска и обективни съвети, виждания, прогнози и увереност.

([1]) Докладът не обхваща Европейската служба за външна дейност, Европейския надзорен орган по защита на данните, Европейската прокуратура, Европейския механизъм за подкрепа на мира, децентрализираните агенции на ЕС, съвместните предприятия на ЕС или други автономни органи, които се одитират от Службата за вътрешен одит. При необходимост те получават отделни доклади.

([2]) Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за замяна на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 (член 247).

([3]) В настоящия доклад са включени одитните доклади, приключени от 1 февруари 2025 г. до 31 декември 2025 г., с изключение на одита на управлението на човешките ресурси в ГД „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“, одитният доклад за който беше издаден на 10 март 2025 г. и по изключение е включен в годишния отчет за вътрешния одит за 2024 г.

([4]) Едновременно с настоящия доклад в годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС е публикувано и обобщение на предоставената от Службата за вътрешен одит увереност.

За тази цел Службата за вътрешен одит предоставя:

- независими оценки на ефективността на процесите на управление, на управление на риска и на контрол във връзка с операциите, дейностите и финансовите операции („услуги за изразяване на увереност“); и

- съвети, виждания и прогнози („услуги, различни от услугите за изразяване на увереност“).

Основните резултати са доклади от вътрешен одит, които съдържат независими становища относно качеството на системите за управление и контрол, както и препоръки за подобряване на дейността и насърчаване на доброто финансово управление.

През 2025 г. Комисията прие **преработен устав за мисията** ([5]), с което бе осъществена значителна актуализация на правната и оперативната рамка на Службата за вътрешен одит. Уставът осигурява пълно съответствие с преработения Финансов регламент от 2024 г. и новите глобални стандарти за вътрешен одит ([6]). Като гарантира независимостта на вътрешния одитор и му предоставя пълен и неограничен достъп до информацията и персонала, необходими за неговата работа, уставът предоставя необходимите гаранции за ефективното функциониране на службата. Външната оценка на качеството за 2021 г., която е валидна за период от пет години, потвърди съответствието на Службата за вътрешен одит със стандартите за вътрешен одит и Етичния кодекс, действащи към онзи момент.

Службата за вътрешен одит прие своята **стратегия за одит за периода 2025–2029 г.** през 2025 г. Това е в съответствие с новия политически мандат на Комисията и има за цел да стимулира по-добро изпълнение и отчетност в Комисията и другите структури на ЕС, както и да предостави услуги с добавена стойност на заинтересованите страни.

В съответствие с член 8, параграф 2 от устава за мисията вътрешният одитор изпълнява редица **задължения за годишно отчитане пред Комитета за контрол на одитите.** Комитетът за контрол на одитите подпомага колегиума на членовете на Комисията при изпълнението на задълженията му съгласно Договорите, Финансовия регламент и други нормативни актове. Ролята му, която е установена съгласно член 123 от Финансовия регламент, е да осигури независимостта на Службата за вътрешен одит, да следи за качеството на вътрешния одит и да гарантира, че препоръките се вземат под внимание и се предприемат последващи действия от Комисията, нейните изпълнителни агенции и други органи.

В годишната си декларация пред Комитета за контрол на одитите вътрешният одитор потвърди, че през 2025 г. Службата за вътрешен одит е запазила пълна **организационна независимост** и не е била обект на намеса или ограничения при извършването на одитната си дейност; както и че не е имало пречки пред индивидуалната обективност нито фактически, нито привидно.

Вътрешният одитор осигури наличието на достатъчно човешки ресурси през 2025 г. и тяхното ефективно разпределяне за оптимизиране на постигането на одобрения план за вътрешен одит. Човешките ресурси разполагаха с подходящо съчетание от знания, умения и други компетенции.

Службата за вътрешен одит не одитира системите на държавите членки за контрол на средствата от ЕС. Тези одити стигат до равнището на отделните бенефициери и се извършват от вътрешните одитори на държавите членки, от националните одитни органи, от други генерални дирекции на Комисията и от Европейската сметна палата. Службата за вътрешен одит одитира обаче предприетите от Комисията

([5]) Решение (ЕС) 2025/2570 на Комисията от 18 декември 2025 г. за създаване на устав за мисията на Службата за вътрешен одит на Комисията.

([6]) Глобалните стандарти за вътрешен одит, обнародвани от Института на вътрешните одитори (IIA) и в сила от 9 януари 2025 г., насочват световната професионална практика по вътрешен одит и служат като основа за оценка и повишаване на качеството на функцията по вътрешен одит. Глобалните стандарти за вътрешен одит заменят Международната рамка за професионални практики от 2017 г. на Института на вътрешните одитори, която се прилагаше през 2024 г.

мерки за надзор и одитиране: а) на органите в държавите членки; и б) на други органи, които отговарят за изплащането на средства от ЕС.

Преглед на одитната дейност

2025 г. беше първата година от изпълнението на стратегията за одит на Службата за вътрешен одит за периода 2025—2029 г., която е съобразена с новия политически мандат, приоритетите и целите на Комисията. До крайната дата 31 декември 2025 г. ([7]) Службата за вътрешен одит **приключи** общо **35 ангажимента** (29 одити за изразяване на увереност и 6 ангажимента без изразяване на увереност) в генералните дирекции и службите на Комисията. Службата за вътрешен одит представи 100 % от докладите за изразяване на увереност, предвидени в одитната програма на Комисията за 2025 г. Освен това през март 2025 г. беше приключен един одитен доклад, който е включен в годишния отчет за вътрешния одит за 2024 г. ([8]).

В съответствие с устава си и международните стандарти за одит Службата за вътрешен одит планира одитната си дейност въз основа на оценка на риска и анализ на капацитета. Целта е да се изготви одитна програма, която обхваща областите с най-голям риск, като по този начин се увеличава в максимална степен неговата добавена стойност и същевременно се спомага за гарантиране на оптималното използване на ресурсите и ефикасното и ефективното изпълнение на одитната програма. Службата за вътрешен одит редовно наблюдава изпълнението на одитната програма и при необходимост го коригира.

През 2025 г. Службата за вътрешен одит издаде **33 доклада** (окончателни одитни доклади и бележки с виждания) и два вътрешни доклада.

На диаграмата по-долу е показан приносът на **ангажиментите за изразяване на увереност** за постигането на общите цели, включени в **стратегическия план на Комисията за периода 2025—2029 г.**

Принос към общите цели на Комисията

([7]) Одитната програма за 2025 г. е преходен към новата крайна дата 31 декември 2025 г. До 2024 г. референтният период за плановете за одит беше от 1 февруари на година n до 31 януари на година n+1.

([8]) Настоящият одитен доклад се отнася до одита на управлението на човешките ресурси в ГД „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“. Окончателният одитен доклад за този одит беше издаден на 10 март 2025 г.

Източник: Европейска комисия, Служба за вътрешен одит

Службата за вътрешен одит издаде **123 препоръки**, произтичащи от нейната одитна дейност през 2025 г. Както е показано по-долу, 2 % от тези препоръки са оценени като критични, 52 % като много важни и 46 % като важни.

Препоръки по оценка

Източник: Европейска комисия, Служба за вътрешен одит

През 2025 г. одитираните субекти приеха **118 препоръки** и частично приеха 5 препоръки. Одитираните субекти изготвиха планове за действие за всички (частично) приети препоръки. Впоследствие Службата за вътрешен одит ги оцени като задоволителни или поиска преразгледан план за действие. По отношение на препоръките, които бяха частично неприети, одитираните субекти приеха остатъчния риск. Всички доклади за изразяване на увереност бяха представени на Комитета за контрол на одитите към Комисията заедно с плановете за действие.

Общи резултати въз основа на одитите, извършени през 2025 г.

Общи резултати относно изпълнението

С цел да подпомогне основаната на изпълнението култура на Комисията и акцента, който тя поставя върху съотношението качество—цена, Службата за вътрешен одит приключи 29 одитни ангажимента, насочени към аспектите на изпълнението. При приблизително 80 % от тези ангажименти Службата за вътрешен одит установи големи остатъчни рискове в одитираните области или процеси, което доведе до отправянето на много важни препоръки. В един одитен доклад беше отправена критична препоръка към два субекта, като бяха отбелязани много високи остатъчни рискове. Бяха констатирани и различни силни страни и добри практики.

В съответствие със своята методика и добри практики Службата за вътрешен одит извършва косвен одит на изпълнението. Тя оценява изпълнението на отделите на Комисията при осъществяването на политиките, програмите и действията спрямо свързаните с тях рискове. С този подход тя се стреми да гарантира, че генералните дирекции и службите са разработили надеждни рамки за изпълнението, подходящи инструменти за измерване на изпълнението и всеобхватни системи за наблюдение, както и че ги използват за управление на резултатите и рисковете.

Ангажиментите на Службата за вътрешен одит за 2025 г. сочат, че финансовото управление, оперативните и спомагателните процеси на Комисията остават стабилни, макар и някои области да изискват внимание, за да се гарантира спазването на изискванията и дългосрочната ефективност.

Въпреки че системите за финансово управление като цяло са ефективни (вж. общото заключение), е необходимо да се обърне внимание на някои слабости в управлението на обществените поръчки и безвъзмездните средства, по-специално по отношение на стратегиите за изразяване на увереност и за одит. Одитите на програмите за финансиране показаха, че е необходима по-голяма последователност при измерването на изпълнението, като по-ясните показатели и рационализираните процеси биха могли да повишат прозрачността и въздействието, особено с оглед на преминаването към модели на изпълнение, основани на резултатите. По същия начин оперативните резултати биха се подобрили при по-ясно определяне на ролите и отговорностите и при добро управление на рисковете, свързани със системите за поддръжка, главно в областта на информационните технологии. Накрая, като се има предвид зависимостта на Комисията от човешките и технологичните ресурси, системите за подбор и назначаване на персонал, за управление на ИТ проекти и за управление на киберсигурността се нуждаят от укрепване като ключови основополагащи елементи на една съвременна публична администрация.

В следващите точки се представят заключенията на Службата за вътрешен одит по отношение на различните аспекти на изпълнението, оценени при извършените от нея одити през 2025 г.

Финансови процеси

Одитите на Службата за вътрешен одит предоставиха увереност на колегиума на членовете на Комисията, както и на генералните дирекции и на службите, че вътрешният контрол по отношение на финансовото управление е бил ефикасно и ефективно приложен (вж. и общото заключение относно финансовото управление в точка 4.2).

При пет одита, проведени от Службата за вътрешен одит, **не се установиха никакви съществени слабости в системите за контрол**, подлежащи на проверка. При останалите **13 одита** се разкри **необходимост от подобрения** и се стигна до издаването на критични и много важни препоръки.

В областта на **управлението на безвъзмездните средства** Службата за вътрешен одит установи два **случая**, при които проверяваните субекти трябваше да подобрят съществуващите процеси.

Пет одита, проведени от Службата за вътрешен одит във връзка с **управлението на безвъзмездните средства**, приключиха с **одитни заключения без резерви**: а) финансиране на неправителствени организации (НПО) по Програмата за околната среда и действията по климата (LIFE); б) изпълнението на Механизма за свързване на Европа; в) управление на проекти и процедура за плащане по програмата „ЕС в подкрепа на здравето“; г) управление на проекти и процедура за плащане на Европейския фонд за отбрана; и д) ранно изпълнение на безвъзмездните средства по краткосрочните инструменти в областта на отбраната — инструмента за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни поръчки (EDIRPA) и акта в подкрепа на производството на боеприпаси (ASAP).

Одитът на **процедурите за изготвяне и възлагане на споразумения за безвъзмездни средства на Европейския съвет по иновациите** доведе до отрицателно становище и критична препоръка относно необходимостта генералната дирекция и изпълнителната агенция да преразгледат процеса на вземане на решения за възлагане, специфичен за ускорителната схема на Европейския съвет по иновациите, в съответствие с приложимите правила. Одитът доведе също така до издаването на много важни препоръки към двата одитирани субекта за засилване на контролните механизми, свързани с изготвянето на споразуменията за предоставяне на безвъзмездни средства; преразглеждане на отчитането на показателя за срок за отпускане на безвъзмездни средства в годишния доклад за дейността и оценка на основните причини за забавянията; преразглеждане на процедурата за изменение на решения за възлагане; и засилване на мониторинга на бюджета, както и осигуряване на официалното предаване на решенията за възлагане на Европейската инвестиционна банка.

При друг одит, проведен по отношение на **безвъзмездните средства**, беше установено, че системата за вътрешен контрол за управление на безвъзмездните средства по програмата „Инструмент за финансова подкрепа за оборудване за митнически контрол“ е подходящо разработена и ефективно прилагана, с изключение на два проблема, свързани със стратегията за контрол на инструмента, както и с документирането на мониторинга на проектите и обработката на плащанията в инструмента eGrants.

Службата за вътрешен одит проведе два одита в областта на **управлението на програмите** за текущия програмен период.

В първия от тези два одита на управлението на програмите, с оглед на опростяването на изпълнението на **фондовете по политиката на сближаване за програмния период 2021—2027 г.**, бяха разработени и внедрени адекватни и ефективни процеси за вътрешен контрол за изграждане на капацитет, предварителна оценка, мониторинг и отчитане по отношение на опростени варианти за разходите и финансирането, което не е обвързано с разходи. Въпреки това е необходимо да се подобрят съответните насоки, документацията и предварителните оценки. Освен това е необходимо да се подобри обучението и да се следи за рисковете от зависимост от външни експерти. Накрая, генералните дирекции трябва да подобрят мониторинга и отчитането.

Във втория от тези два одита на управлението на програмите Службата за вътрешен одит стигна до заключението, че процесите на вътрешен контрол за преглед и одобрение на измененията в националните стратегически планове по **общата селскостопанска политика** (ОСП) са били адекватно разработени и приложени. Въпреки това липсваше яснота относно началната дата на допустимост на одобрените промени в интервенциите по Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), за които бяха постъпили предварителни уведомления, но бяха счетени за несъответстващи на правното основание за уведомленията. Освен това беше установена много важна слабост, свързана с изясняването на допустимите отклонения между показателите за резултатите и крайните продукти, както и с коригирането на констатираните несъответствия в стратегическите планове по ОСП.

В тематичната област на **изграждане на увереност и стратегия за одит** Службата за вътрешен одит **установи случаи**, в които проверяваните субекти трябваше да подобрят съществуващите процеси.

В рамките на програма, попадаща в обхвата на **Регламента за общите разпоредби за програмния период 2021—2027 г.**, одитираната генерална дирекция беше въвела одитни договорености въз основа на стратегията за единен одит, но към края на одитната работа на място тя не беше въвела напълно допълнителни одитни договорености за специалното обработване на документи, цялостен подход за оценка на риска и планиране на одита, включващо специфични за фонда и общи рискови фактори.

При друг одит беше установено, че процесите за управление на риска и контрол във връзка с методиката за оценка на риска на **Механизма за възстановяване и устойчивост** и последващите одити на ключовите етапи и целите в съответствие с Регламента за механизма за възстановяване и устойчивост са били адекватно разработени и ефективно приложени, с изключение на два много важни въпроса, свързани с: а) продължителността на одитите; и б) одитните стандарти и програмата за осигуряване на качеството.

По отношение на надеждността на одитните становища относно **законосъобразността и редовността на разходите по програма „Еразъм+“**, декларирани от националните агенции, одитираната генерална дирекция е приложила ефективно мерки, които са подходящо разработени, за да гарантират надеждността на одитните становища, издадени от независимите одитни органи, с цел получаване на необходимата увереност, с изключение на един въпрос, свързан с управлението на забележките.

За да се гарантира, че **финансовата помощ, предоставена на държавите, обхванати от декларация за криза**, се предоставя в съответствие с принципа на добро оперативно и финансово управление, беше установено, че въведените системи за управление на риска и контрол са адекватно разработени и ефективно прилагани, с изключение на механизма за мониторинг и отчитане, свързан с договорите, сключени по гъвкави процедури.

Службата за вътрешен одит също така проведе **ограничени прегледи на резултатите от контрола, предоставени от партньорите.** В тези прегледи се стига до заключението, че системите, разработени и внедрени от отговорните генерални дирекции в областта на външните отношения с цел да се гарантира, че декларациите за управление допринасят за увереността относно ефективното изпълнение на средствата на ЕС при непряко управление с упълномощени субекти, са адекватни, с изключение на въпроси, свързани с някои аспекти на тяхното проектиране, както и с ефективността и ефикасността на декларациите за управление като контролна мярка.

По отношение на **рамката за мониторинг и оценка на изпълнението** Службата за вътрешен одит **установи случаи**, в които проверяваните субекти трябваше да подобрят съществуващите процеси:

Одитът на **програмата InvestEU** потвърди наличието на адекватен и ефективен механизъм за вътрешно управление и координация при финансирането на операциите на фонда InvestEU, както и че е въведена надеждна методика за показателите за изпълнение и мониторинг с цел проследяване на изпълнението. Въпреки това с него бяха установени недостатъци в целите, определени в съответното правно основание, както и в показателите, използвани за мониторинг и оценка на постигането на целите на програмата.

При одит на структурата на рамката за мониторинг и оценка на изпълнението по отношение на **общата селскостопанска политика** за периода 2023—2027 г. се установи, че тя е подходящо разработена за мониторинг, оценка и отчитане на изпълнението на стратегическите планове по ОСП. Въпреки това, поради липсата на ясни разпоредби в основното законодателство, подходът за одобряване на промени в междинните цели и целевите стойности за показателите за резултатите се нуждаеше от допълнителни разяснения.

По отношение на **възлагането на обществени поръчки и управлението на договори** Службата за вътрешен одит установи **три случая**, в които проверяваните субекти трябваше да подобрят съществуващите процеси.

При един одит беше установен един много важен проблем, свързан с ефективността и ефикасността на подхода за възлагане на поръчки за писмени преводи, възлагани на външни изпълнители. Друг одит установи един много важен проблем, свързан с идентифицирането на (потенциални) аспекти на конфликт на интереси, който отговорната изпълнителна агенция трябва да подсили в сътрудничество със своите водещи генерални дирекции.

При извършването на одит на обществените поръчки с висока стойност и управлението на договорите е необходимо значително да се подобри създадената система за вътрешен контрол, за да се укрепят нейната ефикасност и ефективност. В този контекст Службата за вътрешен одит установи пет много важни проблема. а) стратегията за управление и контрол на риска; б) критерии за възлагане и процес на

оценяване; в) оценка на стойността на договора и срок на договора; г) система за ранно откриване и отстраняване; и д) предварителен контрол на плащанията.

Оперативни процеси

Службата за вътрешен одит проведе **шест одита**, насочени към конкретни дейности или програми.

При одит на управлението на **Европейските служби по заетостта (EURES)** и портала на EURES беше установено, че отговорната генерална дирекция и свързаната с нея децентрализирана агенция са въвели редица договорености за уреждане на сътрудничеството си. Въпреки това тези договорености не винаги са били достатъчно подробни или актуализирани в редица области, включително управлението на ИТ и мандата на Управителния комитет по ИТ.

Одитът на **механизмите за координация, свързани с финансовия надзор**, установи, че отговорната генерална дирекция е разработила по подходящ начин и е приложила ефикасно и ефективно координационните механизми с трите надзорни органа, с изключение на въпросите, свързани с процеса на въпроси и отговори, както и с прегледа и оценката.

Друг одит установи, че процедурите за управление на **контролните данни на общата политика в областта на рибарството** са били адекватно разработени и ефективно и ефикасно прилагани в съответствие с приложимата към момента на одита правна рамка, с изключение на един въпрос, свързан с получаването, използването и публикуването на данни относно възможностите за риболов.

В одита на процеса на подбор в **Европейската служба за подбор на персонал** се стигна до заключението, че процесите на управление, управление на риска и контрол, въведени от Службата, отговаряща за новия модел на конкурси за постоянен персонал, не са били адекватно разработени. Сред установените проблеми са управлението на нуждите на клиентите и свързаните с това аспекти на комуникацията; пътната карта за въвеждането на новия модел на конкурси и процедурата за процеса на подбор; както и показателите и мониторинга за оценка на постигането на целите на новия модел на конкурси.

Проведен одит на **управлението на услугите за грижи за деца** установи, че отговорните служби като цяло са разработили подходяща рамка и система за контрол. При прилагането обаче бяха констатирани проблеми, свързани с ролите и отговорностите на надзорните органи и външните участници; създаването на междуинституционалния бюджет, разпределянето на разходите и изчисляването на родителските и институционалните вноски; и ИТ проверки на управлението на проекти и сигурността на ИТ на съответния ИТ инструмент.

В одита на **управлението на вноските в натура** по **„Хоризонт Европа“** се стигна до заключението, че като цяло отговорната генерална дирекция е осигурила адекватна подкрепа на съвместните предприятия, с изключение на един много важен проблем, свързан с ИТ поддръжката и функционалностите, налични в ИТ инструмента.

Спомагателни процеси

Управление на човешките ресурси

В одита, извършен по Програмата за трансформация на човешките ресурси, се стигна до заключението, че макар структурата на управление и процесите на програмата като цяло да са добре разработени, остава един много важен въпрос, свързан с процесите за управление на сигурността на ИТ, който може да повлияе на постигането на стратегическите цели на програмата и на съответствието с вътрешните стандарти за сигурност на Комисията.

Управление на информационните технологии (ИТ), управление на ИТ проекти и управление на сигурността на ИТ

Службата за вътрешен одит извърши **два одита** в тази област.

Одитът на **управлението на ИТ и управлението на сигурността на ИТ** в една генерална дирекция показа, че като цяло системата за управление, управление на риска и контрол, въведена за управлението на ИТ и мерките за сигурността на ИТ, е била адекватно разработена и ефективно и ефикасно прилагана, с изключение на един проблем, свързан със съгласуването на стопанските нужди и очакванията за възстановяване, поддържането на планове за сигурността на ИТ и формализирането на процесите за управление на инциденти и достъпа на потребителите.

По отношение на **проекта Arachne+** процесите на управление, управление на риска и контрол, въведени от една генерална дирекция в качеството ѝ на собственик на системата с подкрепата на други генерални дирекции, не бяха подходящи за ефективното изпълнение на етап 2 на проекта и за постигането на стратегическите цели и стопанските очаквания за проекта като цяло в рамките на предвиденото време и ресурси. Процесите за контрол на сигурността на ИТ и защитата на личните данни съответстваха на етапите на процеса на Комисията, но бяха необходими значителни подобрения по отношение на качеството на документите, свързани със сигурността на ИТ.

Освен това **в редица други одити бяха разгледани ИТ аспектите** на одитираните процеси и в различни случаи бяха установени подходящи проверки или слабости.

Общо заключение относно финансовото управление от страна на Комисията

Съгласно изискванията в устава за мисията си Службата за вътрешен одит изготвя годишно **общо заключение** относно финансовото управление от страна на Комисията. Това заключение се основава на одитната дейност в областта на финансовото управление в Комисията, извършена през последните три години (2023—2025 г.). В общото заключение също така се взема под внимание информацията от други източници, а именно докладите на Европейската сметна палата. Общото заключение се изготвя едновременно с настоящия доклад и обхваща същата година.

Въз основа на тази одитна информация вътрешният одитор счете, че през 2025 г. Комисията е въвела процедури за управление, управление на риска и вътрешен контрол, които като цяло са **подходящи, за да дадат разумна увереност** за постигането на нейните финансови цели, с изключение на областите на финансово управление, по отношение на които оправомощените разпоредители с бюджетни кредити са изразили резерви в своите декларации за изразяване на увереност.

Без да формулира допълнителни резерви в общото заключение за 2025 г., вътрешният одитор обръща внимание на необходимостта да **се гарантира, че рамката за контрол и увереност остава стабилна, пропорционална и ефективна за управление на рисковете до приемливо ниво**, особено в контекста на едновременни приоритети и непрекъснат натиск върху ресурсите. Това е особено актуално предвид необходимостта от ускоряване на изпълнението и осигуряване на навременно приключване на текущите програми, като същевременно се подготвя предстоящата многогодишна финансова рамка, която ще въведе допълнителни иновативни инструменти и модели на изпълнение.

Предизвикателната социално-икономическа и политическа среда и необходимостта от реагиране на различните кризи през последните няколко години наложиха бърза мобилизация на безпрецедентни по мащаб ресурси и финансиране, както и създаването на нови инструменти, основани на резултатите. На забавянията при **финализирането и прилагането на стратегиите за контрол и одит за текущия програмен период**, в резултат на необходимите адаптации към преработените модели на изпълнение, следва да се обърне дължимото внимание. В същото време Комисията трябва да продължи усилията за опростяване, за да гарантира, че финансирането от ЕС остава достъпно и дава резултати, като същевременно осигурява добро финансово управление.

В контекста на основна реформа на моделите за финансиране и изпълнение в рамките на **следващата многогодишна финансова рамка**, Комисията следва да се възползва от поуките, извлечени от

настоящия седемгодишен период, и **да гарантира, че моделът за увереност е определен от самото начало**, за да могат стратегиите за контрол на отделните инструменти да бъдат разработени навреме, преди да започне изпълнението.

Продължаващото преминаване към модели на изпълнение, основани на резултатите, ще наложи **преработен подход**, който да позволи на Комисията да предостави **увереност относно законосъобразността и редовността на разходите**, включително, когато е необходимо, подкрепа за държавите членки, корекции в организацията на одитната функция и преразглеждане на традиционните показатели за законосъобразност и редовност, като например процента на грешките.

Необходимо е да се обръща постоянно внимание на пропорционалния и ефективен контрол за **надзора върху бюджетните средства, изпълнявани от държавите членки и/или трети страни**, като се има предвид, че Комисията все повече разчита на тях.

Освен това разширяващите се финансови операции на Съюза подчертават значението на една **надеждна и добре интегрирана рамка за управление на риска** и **строг надзор върху заемите, бюджетните гаранции и финансирането** чрез емитирането на дългови ценни книжа.

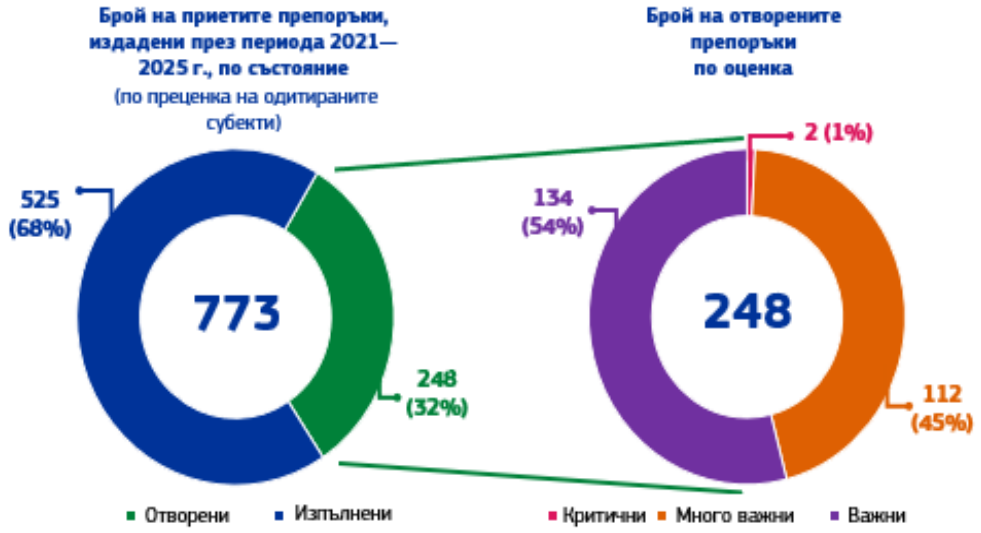
Накрая, за да гарантира изпълнението на своите цели, свързани с отчетността, доброто финансово управление и защитата на бюджета на ЕС, Комисията следва да продължи усилията си и да се възползва от възможностите за **оптимално използване на ограничените ресурси** и да **адаптира своята организация, процеси и дейности**. Разработването на нови модели за увереност и на отделните стратегии за контрол следва да бъде съпътствано от определяне на адекватни човешки ресурси по брой, умения и време, както и стратегия за ефективно използване на подходящи технологични средства, като същевременно внимателно се управляват рисковете, които те пораждат.

Предприети действия от одитираните субекти

Влиянието на дейността по вътрешен одит върху подобряването на резултатите и отчетността на Комисията зависи от изпълнението на препоръките по одита. За да се осигури надзор от страна на управителните органи, Службата за вътрешен одит извършва последващи одити, когато одитираният субект е докладвал, че препоръката е готова за преглед. Службата за вътрешен одит също така редовно предоставя информация на Комитета за контрол на одитите относно състоянието на изпълнението на нейните препоръки.

Службата за вътрешен одит **извърши последващи действия по 50 предишни одитни ангажимента**, за да прегледа изпълнението на препоръките, и издаде 82 ([9]) последващи бележки до съответните генерални дирекции и служби. В резултат на това при 22 ангажимента всички препоръки бяха приключени ([10]), докато при останалите 28 ангажимента една или повече препоръки останаха отворени към крайната дата ([11]).

Както е посочено по-долу, към крайната дата 31 декември 2025 г. 525 (68 %) от общо 773 (частично) приети препоръки ([12]), отправени от Службата за вътрешен одит през периода 2021—2025 г., бяха оценени от одитираните субекти като изпълнени ([13]). Това означава, че отворени остават общо 248 препоръки (32 %).

([9]) По някои одитни ангажименти бяха извършени последващи действия повече от веднъж, а някои последващи бележки обхващаха повече от един одитен ангажимент.

([10]) В точка 2.2 от работния документ на службите на Комисията е включен списъкът на одитите, приключени след извършването на последващи действия.

([11]) В точка 2.1 от работния документ на службите на Комисията е включен списък с одити, които останаха отворени след извършването на последващи действия по отношение на критични и/или много важни препоръки.

([12]) От общо 777 препоръки, издадени в периода 2021—2025 г., 763 бяха изцяло приети, 10 бяха частично приети и четири бяха отхвърлени.

([13]) Диаграмата показва оценката на препоръките към крайната дата. Данните може да се различават от оценката в първоначалния одитен доклад, тъй като при последващия одит Службата за вътрешен одит може да прецени, че предприетите от одитирания субект действия частично са ограничили първоначално установените рискове и поради това може да понижи оценката на препоръката.

Източник: Европейска комисия, Служба за вътрешен одит

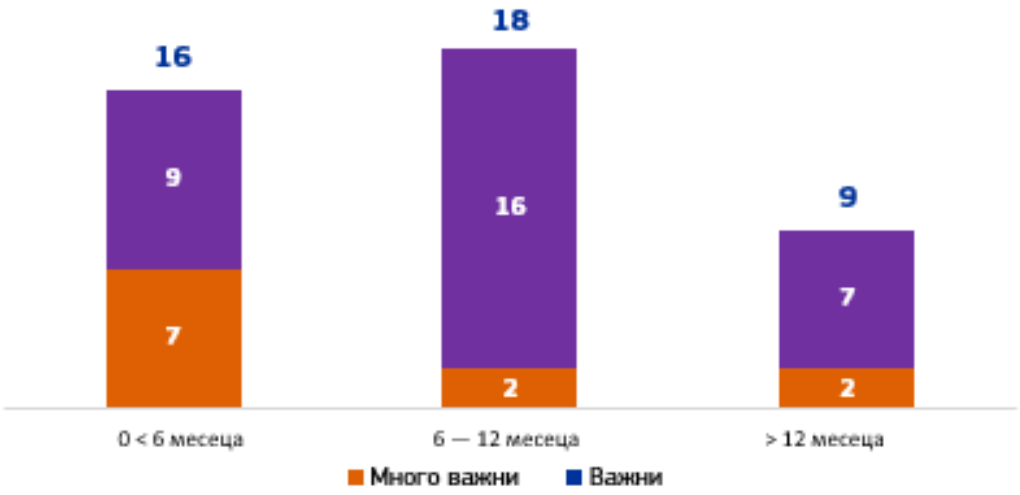
От 248 препоръки, които останаха отворени към крайната дата, две бяха оценени като критични, 112 (45 %) — като много важни, а 134 (54 %) — като важни.

43 от отворените препоръки бяха просрочени (не бяха изпълнени до първоначално договорената дата). Тези просрочени препоръки представляваха 5,6 % от (частично) приетите препоръки.

От просрочените препоръки четири много важни препоръки, издадени през 2021—2025 г., бяха класифицирани като **значително просрочени** (т.е. отворени над шест месеца след първоначалната дата на изпълнение), в сравнение с шест препоръки през предходната година.. Тези много важни значително просрочени препоръки представляваха 0,5 % от общия брой на (частично) приетите препоръки през периода 2021—2025 г. (както през предходния отчетен период). Освен това има една много важна значително просрочена препоръка, която беше отправена преди одитната програма за 2021 г., с което общият брой към крайната дата достигна **пет много важни препоръки**.

Забавяне на просрочените препоръки по оценка

(издадени през периода 2021—2025 г.)

Източник: Европейска комисия, Служба за вътрешен одит

Като цяло Службата за вътрешен одит счита, че изпълнението на отправените от нея препоръки е задоволително и съпоставимо с предходни отчетни периоди. Това показва, че службите на Комисията са се постарали да изпълнят критичните и много важните препоръки, като по този начин намаляват рисковете, подчертани от Службата за вътрешен одит.

Част 3 на работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящия доклад съдържа обобщение на тези много важни значително просрочени препоръки.

Консултация с органа на Комисията за разглеждане на финансови нередности

Органът, създаден съгласно член 145 от Финансовия регламент, не докладва за наличието на системни проблеми през 2025 г., когато предостави становището си съгласно член 93 от Финансовия регламент.